

Valvira

Sosiaali- ja terveysalan
lupa- ja valvontavirasto

Lausunto

1 (2)

Dnro V/40462/2025

16.10.2025

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta

Lausuntopyyntö 10.10.2025

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta on pyytänyt Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastoa (Valvira) antamaan lausunnon hallituksen esityksestä eduskunnalle terveydenhuoltolain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi (HE 118/2025, jälj. myös hallituksen esitys, esitys tai HE).

Valvira on antanut 18.6.2025 sosiaali- ja terveysministeriölle lausunnon luonnoksesta hallituksen esitykseksi terveydenhuoltolain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (Dnro V/19546/2025). Luonnoksessa on ollut kyse samasta lainsäädäntökokonaisuudesta kuin hallituksen esityksessä 118/2025.

Valviran lausunto

Valvira toteaa yleisesti, että henkilöiden oikeuksista (esim. milloin heille on tehtävä terveystarkastuksia) säätäminen asetustasolla aikaisemman laintason asemesta voi heikentää kyseisiä oikeuksia, koska se mahdollistaa niiden lainsäädännöllisesti yksinkertaisemman rajaamisen tai poistamisen. Toisaalta Valvira katsoo myös, että ehdotettu resurssien vapaampi käyttö voi parantaa varhaista puuttumista yksilöllisissä ongelmatilanteissa.

Valvira pitää tärkeänä, että ehdotetuissa muutoksissa otetaan mahdollisimman laajasti huomioon asiakkaan tai potilaan yksilöllinen tarve.

Esityksessä on mainittu useissa kohdissa digitalisaation ja sähköisten palveluiden käyttömahdollisuudet. Valvira toteaa, että hyvinvointialueiden tulee ottaa huomioon myös saavutettavuus ja asiakkaat tai potilaat, joiden ei ole mahdollista tai jotka eivät halua käyttää digitaalisia ja sähköisiä palveluita.

Valvira pitää hyvänä, että Terveiden ja hyvinvoinnin laitos (THL) määrittelee sähköisen terveystarkastuksen tietosisällön ja terveystarkastuksen tarvetta koskevat päättelysäännöt yhdessä Puolustusvoimien kanssa ja että THL huolehtii siitä, että kyselyn tekninen toteutus on maksutta hyvinvointialueiden käytettävissä.

Valvira katsoo, että ehdotetun terveydenhuoltolain 17 §:n 1 momentin 2 kohdan mukainen kaikille opiskelijoille ensimmäisenä opiskeluvuonna tehtävä terveystarkastus ja pykälän 2 momentissa ehdotettu 18 vuotta täyttävillä tehtävä terveystarkastus edistävät yhdenvertaisuutta.

Valvira

Sosiaali- ja terveysalan
lupa- ja valvontavirasto

Lausunto

2 (2)

Dnro V/40462/2025

16.10.2025

Suun terveystarkastusten tekeminen neuvolassa ja kouluterveydenhuollossa tiettyinä ikävuotena luokka-asteen asemesta parantaa lapsen ja nuoren oikeutta oikea-aikaiseen ja yksilölliseen tutkimukseen ja hoitoon. Ikävuoden mukainen terveystarkastus mahdollistaa lisäksi tarkemman hyvinvointialuekohtaisen ja kansallisen tilastoinnin.

Valvira pitää hyvänä, että kouluikäisille lisätään yksi suun terveystarkastus iässä, joka on kriittinen purennan kehityksen ja leukojen kasvun sekä oikohoidon ajoittamisen kannalta.

Terveysneuvonnan tarkempi sisältö ehdotetaan siirrettäväksi ohjeistustasolle. Valvira kiinnittää tässä yhteyttä huomiota erityisesti lasten ja nuorten mielen-terveys- päihde- ja riippuvuuspalveluihin. Ohjeistustasoiset suositukset eivät välttämättä auta tai riitä tunnistamaan ajoissa kyseisen tyyppisiä ongelmia.

Valvira katsoo, että terveystarkastukset olisi järkevää toteuttaa hyödyntämällä terveydenhuollon ammattihenkilöiden sujuvaa työnjakoa esimerkiksi ohjaamalla terveiden lasten ja nuorten hoidon tarpeen arvioiminen muulle laillistetulle terveydenhuollon ammattihenkilölle kuin lääkärille ja hammaslääkärille. Muulla laillistetulla terveydenhuollon ammattihenkilöllä tulee tällöin olla riittävä osaaminen, jotta hän kykenee havaitsemaan esimerkiksi lasta odottavan perheen yksilöllisen tarpeen suun terveydenhuoltoon. Potilaan hoidosta päättää aina laillistettu lääkäri tai hammaslääkäri.

Ehdotetussa terveydenhuoltolain 17 §:n 1 momentin 2 kohdassa puhua tarpeen mukaisista terveystarkastuksista. Valviran käsityksen mukaan tällä tarkoitetaan yksilöllistä tarvetta, ja Valvira esittää harkittavaksi, tulisiko säännöksen lisätä sana yksilöllisen.

Ratkaistu: 16.10.2025
Ratkaisija: Henriksson Markus
Virka-asema: Ylijohtaja
Esittelijät:
Jormanainen Reijo, Juristi

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu
asiankäsittelyjärjestelmässä.
Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Lisätietojen antaminen

Lisätietoja antaa tarvittaessa juristi Reijo Jormanainen, puh. 0295 209 320.